

TV 2|DANMARK A/S
Teglholm Allé 16
2450 København SV

RADIO- OG TV-NÆVNET

24. november 2011

Sagsnr: 2010-018591

Att.: TV 2 Jura

Ulrike Clade Christensen
Fuldmægtig, cand.jur.

ucc@bibliotekogmedier.dk
Direkte tlf.: 3373 3334

Klage over skjult reklame for fodboldmærket "Select" i nyhedsudsendelse vist på TV 2

Jørgen Warming har ved e-mail af 2. august 2010 indgivet klage til Radio- og tv-nævnet med anbringende om, at der forekommer skjult reklame for fodboldmærket "Select" i nyhederne vist på TV 2, kl. ca. 19:28 den 2. august 2010.

Klager anfører følgende:

"TV2 Nyhederne kl. 19 I slutningen af udsendelsen fremvises i ca. 20 sekunder en fodbold, hvor værten omhyggeligt sørger for at mærket SELECT er synligt. Han retter oven i købet lidt på bolden, da mærket er ved at komme lidt ud af fokus."

Beskrivelse

TV 2 har som bilag til høringsvar af 8. november 2010 fremsendt Radio- og tv-nævnet en cd-rom med udsendelsen, som blev vist kl. 19 den 2. august 2010.

Indslaget udgør ca. 70 sekunder i slutningen af nyhedsudsendelsen. Under indslaget sidder værten og holder med hånden på bolden, som ligger på bordet foran ham. Mærket "Select" står skrevet på bolden med store sorte bogstaver på hvid baggrund, og vender tydeligt læsbart mod kameraet. Værten retter flere gange på boldens placering, idet han skiftevis vender blikket hen mod kameraet og ser hen til siden.

Værten siger:

"Dermed 19-nyhederne denne mandag den 2. august. Her til sidst der skal jeg lige vise Dem, hvad indkast i fodbold har til fælles med en ung mand, der hedder Johannes Langkilde. Her er en fodbold og derude bag mig i

gården, der står Johannes Langkilde, han er vært klokken 22 og lige om et øjeblik, der kaster jeg symbolsk bolden over til ham. Nu vender jeg mig lige om."

Imens han taler, løfter værten bolden op foran sig med begge hænder i ca. 2 sekunder, hvorved han efter et kort blik på boldens forside vender bolden således, at mærket "Select" igen vender tydeligt læsbart ud mod seeren.

Den samlede tid, hvor mærket på bolden er læsbart, er ca. 16 sekunder.

Herefter rejser værten sig op og går hen mod Johannes Langkilde, som står ude i gården, hvor han kaster bolden til fodboldspilleren.

Indslaget afsluttes med et klip om et rekordforsøg i indkast med en fodbold på en fodboldbane. Der forekommer ikke mundtlige eller andre yderligere eksponeringer af mærket "Select" i den resterende udsendelse.

Hørings svar

TV 2 har i høringssvar af 8. november 2010 anført følgende kommentarer:

"...

I indslaget, der udgjorde afmeldingen på Nyhederne den 2. august 2010, fortæller nyhedsvært Jes Dorph-Petersen om et rekordforsøg i indkast med en fodbold. Han sidder i den anledning med en fodbold på bordet foran sig, og ud af de ca. 70 sekunder, som indslaget varer, kan man i de ca. 37 se fodbolden. Det er imidlertid kun muligt at aflæse logoet på bolden i ca. 16 sekunder.

Fodbolden, som er af mærket "Select", er påført et forholdsvist stort logo på to sider, og det er derfor vanskeligt at undgå, at logoet er læsbart for seerne.

Ifølge klager retter Jes Dorph-Petersen undervejs på bolden, for at logoet bedre kan komme i fokus. Dette må siges at være en forholdsvis subjektiv observation, da værten – mens bolden ligger på bordet – flytter hånden lidt, hvorved logoet faktisk kommer til at stå lidt mere skævt, end det gjorde før. Derefter tager Jes Dorph-Petersen bolden op i begge hænder, og i et splitsekund holder han den, så logoet fylder det meste af forsiden. Dette må betegnes som en tilfældighed, og skyldes formodentlig den men-

neskelige refleks der gør, at man som udgangspunkt holder en genstand lige – og i dette tilfælde er det så logoet, der udgør fodboldens "linier".

Den ansvarlige redaktionschef for Nyhederne den pågældende dag har oplyst, at fodbolden allerede befandt sig på TV 2 forud for beslutningen om at lave indslaget. Man har endvidere ikke modtaget nogen betaling, hverken økonomisk eller i form af naturalier, fra "Select" eller noget andet firma i forbindelse med indslaget, ligesom man ej heller har indgået aftale med nogen interessenter om at bruge en fodbold af lige netop dette mærke.

Efter det oplyste er "Select" et af de ledende fabrikater indenfor markedet for fodbolde, hvorfor det ikke kan anses for unaturligt, at det lige netop var en bold af dette mærke, der blev brugt i indslaget.

Udover det momentvist synlige logo, bliver fodboldens oprindelse ikke understreget i indslaget, og Jes Dorph-Petersen nævner på intet tidspunkt, at det er en bold af mærket "Select".

Det er på denne baggrund TV 2|DANMARK A/S' opfattelse, at det pågældende indslag ikke er i strid med reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1.

..."

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 477 af 6. maj 2010, som ændret ved lov 1360 af 8. december 2010, på sit møde den 8. november 2011 behandlet sagen og skal udtale:

Jørgen Warming har klaget til Radio- og tv-nævnet med anbringende om visning af skjult reklame for fodbolde af mærket "Select" i nyhederne, sendt på TV 2 den 2. august 2010. Klager anfører, at værten under indslaget holder fodbolden således, at mærket "Select" ses tydeligt.

Indledningsvis skal Radio- og tv-nævnet bemærke, at sagen afgøres efter de på udsendelsestidspunktet gældende regler i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 477 af 6. maj 2010 og bekendtgørelse nr. 105 af 28. januar 2010 om reklame og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester. De på udsendelsestidspunktet gældende regler er enslydende med de nugældende regler.

Reklamer skal klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer, jf. § 72 i lov om radio og fjernsynsvirksomhed, og § 3, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame.

Skjult reklame defineres i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester som følgende:

"præsentation i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser, en vareproducents eller tjenesteyders navn, varemærke eller virksomhed i programmer, når præsentationen fra medietjenesteudbyderens side er ment som reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. En sådan præsentation anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod betaling eller anden modydelse"

For at udgøre skjult reklame skal fremhævelsen altså opfylde tre kumulative betingelser: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra medietjenesteudbyderens side, den skal være ment som en reklame, og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være ret vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v.

Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "fjernsyn uden grænser"¹ i forbindelse med tv-reklamer bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af en vare eller tjenesteydelse eller en virksomheds varemærke eller navn. Det urimelige kan bl.a. ligge i, at mærket eller den pågældende vare eller tjenesteydelse optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i de udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, kan dette indikere, at der foreligger skjult reklame.

Spørgsmålet er herefter, om der tale om en fremhævelse af mærket "Select", og om denne går ud over, hvad der kan anses for at være berettiget i forhold til programmets redaktionelle indhold.

¹ Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester

TV 2 har i sit hørings svar anført, dels at fodbolden allerede befandt sig på TV 2, før beslutningen om at producere indslaget blev truffet, dels at der ikke er modtaget nogen former for betaling fra "Select" eller anden virksomhed i forbindelse med indslaget. TV 2 anfører yderligere, at stationen anser det for naturligt, at der anvendtes en fodbold af netop mærket "Select", idet dette mærke er et af de ledende fabrikater indenfor markedet for fodbolde. Endeligt påpeger TV 2, at der ikke indgår mundtlige fremhævelser af mærket i indslaget.

Bolden med skriften "Select" er i ca. 16 sekunder placeret således, at logoet på bolden kan læses af seeren. Logoet står skrevet i en stor skriftstørrelse med sorte bogstaver på en hvid baggrund. Værten retter flere gange på boldens placering, idet han skiftevis vender blikket hen mod kameraet og ser hen til siden. Herunder forekommer der en situation, hvor værten i ca. 2 sekunder løfter bolden op foran sig, hvorved han efter et kort blik på boldens forside vender bolden således, at mærket igen vender tydeligt læsbart ud mod seeren.

Radio- og tv-nævnet er af den opfattelse, at den beskrevne visuelle eksponering af mærket "Select" er af en sådan karakter, at der er tale om en fremhævelse. Dette bestyrkes af, at værtens opførsel kan fremkalde det indtryk hos seeren, at det ikke er tilfældigt, at bolden bliver vendt således, at mærket kan læses.

Afgørende for vurderingen er endvidere, om den konstaterede fremhævelse af mærket "Select" er berettiget i forhold til udsendelsens redaktionelle formål og indhold.

Indslaget er en del af en nyhedsudsendelse og omhandler et rekordforsøg i indkast i fodbold. Mærket "Select" er imidlertid ikke en del af programmets konkrete indhold.

Nævnet vurderer derfor, at fremhævelsen af en fodbold af netop mærket "Select" ikke er berettiget i forhold til indslagets redaktionelle indhold og formål.

Nævnet finder efter en samlet vurdering, at der er tale om en unødvendig og uberettiget fremhævelse af mærket "Select" i strid med reglerne om skjult reklame.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet på sit møde den 8. november 2011 truffet følgende

AFGØRELSE:

Nyhederne sendt den 2. august 2010 kl. 19:00 på TV 2 indeholder skjult reklame i strid med §§ 72 og 73, stk. 1, 1. pkt., i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 477 af 6. maj 2010 og § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 105 af 28. januar 2010 om reklame og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber.

Christian Scherfig
formand

/Ulrike Clade Christensen
nævnsssekretær

Kopi sendt til:
Klager Jørgen Warming